

DRUŽINSKI PRIJATELJ

— poučno-zabavni list s podobami za slovenske družine. —

Iznaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pri naslovu: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijatelj“

Rojanu pri Trstu, številka 3.

Poštno-hranilničnega računa številka 864.139.

CENJENIM NAROČNIKOM.

Današnja številka — prvo III. letnika — smo poslali na ogled mnogim prijateljem in znancem. Kdor si ne misli naročiti lista, naj vrne koj prvo številko z opazko „nazaj, se ne sprejme.“ Kdor pa misli ostati naročnik, naj nam pošlje naročnino 3 K. čim prej. V ta namen smo priložili vsem, ki še niso do minule srede poravnali naročnine za leto 1906, poštno položnico, katere naj blagovole porabiti. Če bi prejel položnico po pomoti še kdo drugi, ki je že plačal svoj dolg, naj jo shrani za drugo priložnost.

List smo, kakor vidite, v zunanji obliki izboljšali. Porabili smo veliko boljši papir in pri tisku smo se za čeli posluževati povsem novih črk. Glede vsebine ostanemo zvesti svojim dosedanjim načelom in upamo vstreči vsem dobrim Slovincem in Slovenkam. Ker prinaša list zanimivo vsebino stalne vrednosti, prosimo, da izvole cenjeni čitatelji hraniti posamezne številke, da lahko dadó ob koncu leta vezati cel letnik.

Ker nas tako izboljšani list mnogo stane, prosimo vse prijatelje slovenskega katoliškega tiska, da nas podpirajo z naročnino, ter da po možnosti tudi dopisujejo v list. Tako bo vsebina bolj raznolična.

Vsakdo pa naj list pokaže še svojim znancem ter naj nam tako nabira nove naročnikov. Kdor širi dober katoliški časopis, stori prav apostolsko delo. Ne kateri so se že lotili tega nad vse hvalevrednega truda, ter nam poslali več naslovov z naročnino vred. Bog jim plati! Tem naj se pridružijo še drugi, da, vsakdo lahko stori vsaj kaj malega. Kdor nam pošlje vsaj do 31. t. m. naročnino za-se in za tri nove naročnike, ima pravico čisto prav lepega darila, če bo izžreban. Še lepše plačilo pa mu bo zavest, da je pripomogel do pravega napredka v Sloveniji.

Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
a delo in trud nam nebo blagoslovi!

Uredništvo in uprava.

PRI KRIŽU.

(Povest. — Spisala Hedviga Podlipška.)

I.

Ob robu gozda je stal priprost, lesen križ. Podoba Zveličarjeva je bila delo navadnega, kmetskega kiparja. In vendar je bil križ vedno ovenčan. Po zimi so ga krasile suhe, papirnate cvetlice, vpletene med zelene, smrekove veje. Spomladi pa in po leti do pozne jeseni, je bil vedno poln poljskih cvetic. Tako priljubljen je

Prihodnja številka izide 26. januarja 1906.

bil ta križ vaščanom, da so se zatekali k njemu ob vsakem dogodku, bodisi veselem ali žalostnem. Govorili so, da zadobe tu vedno tolažbo in uteho.

Danilo se je. Kakor velika žareča krogla je priplavalo solnce izza gora. Rosa na drevju in travi se je lesketala v tisočerih barvah, liki dragocenim kamenom. Skrjanček je žgolel svojo jutranjico in tudi druge ptice so se oglasile s svojim petjem. Ljudje so hiteli na polje, veselo pojoč so gonili pastirji živino na pašo. Vse se je veselilo novega življenja.

Poleg križa pa je ležal v nezavesti mlad mož. Kri mu je curljala iz zevajoče rane na glavi. Oči je imel zaprte, obraz je bil mrtvaško blede. Le rahlo dihanje je kazalo, da še tli iskrica življenja v njem.

Po stezi sta prihajala dva moža, s kosama na ramah. Prišedša že prav pod križ zapazita ponesrečenca.

»Bog nebeški, kdo pa je to? Jeli možno, Janez? Korenov Janez!« zavpije prestrašen jeden možakov.

Medtem je že pokleknil drugi poleg ranjenca. Videč, da še živi je vskliknil:

»Hvala Bogu, še živi! Ti, Matija, teci hitro v vas ter pripelji ljudi. Oglasi se tudi pri Rezi in povej, kaj se je zgodilo. Jaz pa ostanem tu, da mu vsaj za silo kar z ruto obvežem rano.«

Kakor brez uma je hitel Matija v vas.

Kmalu so zvedeli ljudje o nesreči. Matija pa je tekel prav na konec vasi. Stopivši v vežo lesene hiše je rekel:

»Reza, ne prestraši se! Pojdi hitro h križu, Janez se je ponesrečil.« In pri teh besedah je hotel oditi....

Mlada žena, kateri so veljale te besede, je obledela. Tresla se je strahu po vsem životu. Stopivša k možu ga je prijela za roko:

»Prosim vas, Matija, povejte, kaj se je zgodilo!«

»Pojdi hitro, po poti ti povem vse!«

Medtem je prišel iz sobe petleten deček. Bos in le za silo oblečen, je prijel mater za roko ter jokaje prosil, naj ga vzame seboj.

»Da, Stanko, pojdi gremo k očetu,« pri teh besedah se napotijo vsi trije h križu.

Po poti je pravil Matija, kar je vedel o Janezu. Uboga žena ga je s strabom poslušala. Prišedša tja, se je zgrudila na kolena ter krcevito jokala. Previdno so položili ranjenca na nosilnico ter ga odnesli domov. Prišel je zdravnik. Rekel je, da je vsa pomoč zastoj, ker je rana smrtna. Kakor hitro se bolnik zavé, dejal je, naj pošljejo po duhovnika. Res se je kmalu potem zavedel. Prejemši svetotajstva (zakramente) je tudi povedal, da je bil napaden. Zločinca ni hotel iz-

dati, reki, da mu iz srca odpusti. Tolažil je obupano ženo, polagal ji skrb za otroka na srce. Proti večeru pa je mirno zaspal za vedno.

Vsakdo si lahko misli žalost uboge žene, ki je s petletnim dečkom ostala sama na svetu.

II.

Janez Koren je bil krojač. Bil je sin revnih starišev, katere je zgubil že v nežni mladosti. Neki daljni sorodnik ga je vzel k sebi. Skrbel je zanj ter ga je dal učiti krojaštva. Ko je prišel od vojakov, naselil se je v svoji rojstni vasi. Delal je pridno, ljudje so ga imeli radi. Oženil se je s pridno in pobožno deklico, ki je živela pri svoji teti. Bila je sicer ubožna, a to ni kratilo srečnega zakonskega življenja. Storišča svoje delo je pomagala šivati možu. Dela sta imela veliko. Ker sta bila zelo varčna, sta upala v nekaj letih prihraniti toliko denarja, da si bosta zamogla kupiti hišico v kateri sta stanovala. Toda, žal, prišlo je drugace. Bil je semenj v bližnjem irgu. Janez se je odpravil tja po opravih. Proti večeru je šel v gostilno. Hotel se je nekoliko okrepčati, predno odide domov. Pridružil se mu je pijan potepuh, ki je bil radi tavine in pobojev že večkrat kaznovan. Janezu ni bila všec njegova družba, a odsloviti ga ni mogel. Sla sta toraj skupaj proti domu. Ko sta prišla že h koncu gozda, udaril je nesrečnega Janeza z gorjačo po glavi, tako hudo, da se je takoj zgrudil nezavesten. Vzel mu je denar in žepno uro ter zbežal. Za dolgo časa se je Janez zavedel. Z veliko težavo se je privlekel do križa, kjer je onemogel popolnoma. Dasi ni hotel povedati, kdo ga je udaril, vendar so že drugi dan dobili doticnega potepuha. Tudi uro in nekaj denarja so našli pri njem. Obsojen je bil na pet let težke jece.

Reza je pridržala le najpotrebnejše pohištvo, drugo je prodala. Najela je majhno sobico, kjer je stanovala s Stankom. Po zimi je sivala in predla, po leti pa je hodila delat na polje. Tako je revno preživela sebe in otroka. Dokler je bil Stanko manjši, jemala ga je seboj. Ko pa je toliko odrasel, da je začel hoditi v šolo, prišel je po šoli tja, kjer je delala. Pomagal je kaj malega ali je pasel živino in zato je dobil hrano. Bil je priden, ubogljiv deček in tudi jako nadarjen. Ko je dovršil domačo šolo, bi ga bila rada dala Reza v mesto. Tudi Stanko bi bil tako rad naprej študiral. Sprevidela sta oba, da je to pri njunih gmotnih razmerah nemožno. Sklenila sta torej, da se bode učil mizarstva, kar ga je najbolj veselilo. S pomočjo dobrih ljudi, mu je preskrbela poštenega mojstra v trgu. Ali Stanko je bil tega zelo vesel. Le od matere se ločiti mu je bilo težko. Prišel je čas, ko je mogel iti na novo mesto in mati ga je spremila. Ko sta prišla do

križa, pokleknila sta oba ter goreče molila. Bolj živo kakor kedaj spomnila sta se na oni žalosten dogodek. Oba sta jokala:

»Stanko,« dejala je Reza, »Bog bodi s teboj! Uči se pridno. ubogaj svojega gospodarja. Boga ne pozabi!«

Deček ji je obljubil vse, nato sta odšla po bližnjici proti trgu.

Stanko se je res pridno učil. Obiskoval je tudi obrtno šolo ter bil eden izmed najpridnejših učencev. Mojster ga je imel zelo rad. Ob praznikih mu je dovolil, da je smel obiskati mater. Vselej sta šla na očetov grob in — h križu.

Postal je pomočnik. Ostal je še vedno pri svojem gospodarju. Bil je res priden in vzgleden mladenic. Sedaj je že mogel včasih kaj malega poslati materi. Prišel je čas, da je moral Stanko k vojakom. Uboga Reza je zopet jokala skoraj tako, kakor tedaj, ko ji je umrl mož. Zopet ga je spremila do križa. Poslovila se je od njega s solznimi očmi.

»Bog te blagoslovi! Bodi pošten, ne opuščaj cerkve in molitve, varuj se slabe tovarišije. Spominjaj se svoje zapuščene matere, ki bode vedno molila za te.«

Stanko ji je poljubil roko. Obrisal si solzne oči ter žalostno odšel.

Dolgo je še klečala Reza pri križu. Molila je in jokala, tako nepopisno hudo ji je bilo. Ubogo, materino srce, ali slutiš nesrečo, ki se bliža edinemu otroku?

III.

Stanko se je težko navadil vojaškega življenja. Ker je bil lepega vedenja in tudi sicer zelo vesten, je napredoval kmalu. Postal je desetnik (korporal). Takoj mu je bilo nekoliko lažje. S časoma se je seznanil s tovariši, hodil je z njimi v družbe, ki niso bile povsem dobre in poštene. Zelo se je spremenil. Redko je še zahajal v cerkev, tudi materi je pisal malokdaj. Slabi tovariši so bili vzrok vsemu. Tako so potekla tista leta in bližal se je čas, da bode prost vojaščine. Premišljeval je, kaj hoče storiti. Domov hoditi se mu je zdelo nespametno. Vedel je sicer, da bi ga mojster, pri katerem je bil prej, takoj in tudi rad sprejel. Toda ni ga veselilo iti zopet v tako majhen kraj. Sklenil je toraj, da gre na Dunaj. Sporočil je to materi in potem res odpotoval v daljno mesto. Imel je srečo. Dobil je službo pri jako dobrem mizarju. Razun njega je bilo tam še sedem pomočnikov. Stanko se je kmalu priljubil vsem. Gospodar videč, da je priden delavec, mu je v nekaj mesecih povišal plačo. Bilo je na veliki petek. Stanko je hotel iti zvečer v cerkev. Ko je stopil iz delavnice, pridružil se mu je najstarejši pomočnik Peter, doma iz Ko-

roškega, ki je bil že dolgo časa na Dunaju. Imel je dobro plačo, a vključ temu je hodil inalone raztrgan. Kar je med tednom zaslužil, je zapil in zapravil v nedeljo. Bil je popolnoma brez vere, spriden in hudoben do cela. Stanku se je večkrat bližal, prinašal mu brezbožne časnike, katere je mladenic z velikim zanimanjem prebiral. Vabil ga je seboj, a Stanko se mu je do sedaj še vedno ubranil, največ zato, ker ni imel denarja. Prvi denar, ki si ga je prihranil, je dal za obleko. Da bi bil šel pa brez denarja kam, se je sramoval. »Ako dovoliš, Stanko, spremim te nekoliko,« se je oglasil Peter.

»Lahko storiš to, toda jaz sem namenjen v cerkev.«

»V cerkev? Hm, kaj bodeš dobil tam? Leta so že pretekla odkar sem bil zadnjič v cerkvi. Ni li škoda časa, ki ga zgubiš tam, ko bi ga vendar lahko obrnil v boljše namene.«

»V boljše namene? Ne umem te, Peter! Povej in razloži mi, kako hočem obrniti svoj prosti čas v dobre namene.«

»Kolikokrat sem že zelel govoriti s teboj, Stanko, a do sedaj ni bilo nikdar prave prilike. Spoznal sem te v tem času, kar sva skupaj. Ti ne poznaš prav nič mestnega življenja. Pripovedoval sem ze svojim tovarišem o tebi. Vsi te zelijo poznati. Večkrat so mi uže naročili naj te pripeljem v naše društvo. Danes mi moraš obljubiti, da pojdeš v nedeljo z menoj. Povem ti, da stavim v tebe veliko upanja. Ne motim se, ako pravim, da postaneš sčasoma eden prvih voditeljev naše stranke.«

Zacudeno je poslušal Stanko Petra, ki se je razynel pri tem govorjenju.

»Ne umem te sicer popolnoma, vendar pa ti obljubim, da te spremim v nedeljo.«

Prišla sta do cerkve. Ločila sta se, ko je Stanko še enkrat obljubil, da gre v nedeljo gotovo z njim.

Lepo je bilo v cerkvi tisti večer. Nbrojno lučic je gorelo pri božjem grobu. Ljudje so prihajali in odhajali. Pobožno in gorece so molili jedni, a drugi so prišli le, da si ogledajo božji grob. Medtem, ko so bili prvi zatopljeni v premišljevanje, se drugi niti spomnili niso, da je tu v podobi kruha skrit Tisti, ki je daroval svoje življenje za človeštvo. Preslaba je bila njihova vera, premrzla ljubezen, da bi bili tu počastili in molili svojega Boga in Odrešenika. Tudi Stanko je kmalu odšel iz cerkve. Niti sledu ni bilo več njegove nekdanje pobožnosti.

V nedeljo popoldne so se zbirali v neki gostilni možje in mladeniči različne starosti. Tudi Stanko in Peter sta se napolnila tja. Ko sta stopila v sobo, so ju veselo pozdravili. Peter je

predstavil znancem svojega mladega tovariša. Vsedla sta k mizi med bolj odlične goste. Kmalu pa je Peter vstal ter prišel govoriti:

»Zopet smo se zbrali, dragi bratje, da se navdušimo za svojo stvar. Dolžnost naša je, da vse svoje moči porabimo, da dosežemo svoje pravice. Delavci smo, trpinini, ki se trudimo od zore do mraka. In kaj imamo od tega? Bori za služek, ki nam ne zadostuje za naše potrebe. In bogatini, kapitalisti, kaj vidijo v nas? DrugEGA ne, kot stroje, ki jih kupijo za svoj denar. Da stroji smo, ki delamo, trpimo v korist drugim. Le drugi imajo dobiček od nas, a mi smo in ostanemo reveži. Toda, tako ne sme ostati dalje! Ne tu bogatin in tam revež, ki mu dela za picel zaslužek ter se pri tem še trese pred njim; ne tako, temveč imata naj oba jednako! Jednaki bodimo vsi! To bodi naše geslo in zato se borimo! Pri tem pa nam je treba pogumnih in odločnih mož, ki bi žrtvovali svoje dušne in telesne moči v ta namen. Upajmo, da pridemo tudi do teh. Danes sem pripeljal seboj mladeniča, ki želi stopiti v naše društvo. Neizkušeni je še, a sčasoma nam lahko veliko koristi. Značaje in pogumen in prav takih potrebujemo. Živela naša stranka! Živel naš novi društvenik!«

Pri teh besedah so prijeli za kozarce ter trkali s Stankom. Zelo mu je vse to laskalo in zahvaljeval se je vsem.

Dolgo v noč so ostali skupaj. Pijača jih je slednji tako premagala, da že niso vedeli kaj govorijo. Peter je tolkel ob mizo, prepiral se in klel. Le Stanko je ostal trezen. Pil je malo, tem bolj pa jih je poslušal. Zelel je priti kmalu domov, da bi mogel mirno presoditi današnje dogodke. Ko so se jeli razhajati, je bil on jeden prvih, ki se je poslovil in odšel.

Stanko ni mogel dolgo zaspati tisto noč. Razli ne misli so mu polnile razburjeno glavo. To so toraj tisti socijalni demokratje, o katerih je že večkrat čital. Malo jih je, prikazali so se se le in vendar se jih nasprotniki že sedaj bojijo. Toda vedno več jih bo, združili se bojo in slednjič predružačili vse. Dopadejo mu, njihovi nazori in zato hoče biti njih zaveznik. Truditi se hoče z besedo in dejanjem. Vsak si rad pomaga. Delavci pa si morajo pomagati s silo, da si zboljšajo žalostno stanje.

Tako in enako je premišljeval Stanko. Le nekaj mu ni ugajalo in to je bila — preobilna pijača. On pa bo drugačen. Obnasal se bode tako, da bodo imeli pred njim spoštovanje. Ko pa enkrat dosežejo to, za kar se borijo, bo tudi v njem sladka zavest, da se je tudi on trudil za to, kar sedaj uživajo vsi. Tako si je slikal bodočnost, dokler ga ni slednjič premagal spanec.

Za Stanka se je pričelo vse druga no življenje. Vsako nedeljo, vsak praznik je hodil v društvo, tudi k vsem shodom. Prebiral je časnike, sem ter tja je tudi sam spisal kak članek. V nekaj letih je postal res jeden prvih vodnikov socijalno-demokratske stranke.

Rude karji, kakor so imenovali socijalne demokrate, so se množili vedno. Lepo število jih je bilo. Vedno bolj pogosto so prirejali shode. Tudi brez malih uporov in prask ni ostalo. Tekla je celo kri. Ko so videli, da so le preslabi, ko so jih razgnali vojaki in nekatere celo potaknili v ječo, so se nekoliko umirili a potem postali še bolj predrzni. Tudi Stanko se je moral zagovarjati pred sodnijo ter bil obsojen nekolikokrat radi hujskanja. Toda to ga ni spametovalo. Domisljeval si je, da je to njegov poklic. Na vse drugo je pozabil. Pozabil je popolno na Boga, pozabil celo na svojo mater. Prvo leto, ko je prišel na Dunaj, ji je pisal nekolikokrat potem pa je to čisto opustil. Sedaj niti vedel ni, ali je še živa. Nekega večera je prišel zopet pozno od svojih tovarišev. Zaspal je kmalu a mučile so ga hude sanje. Videl je očeta pod križem ranjenega, krvavega. Okrog njega so bili vsi njegovi tovariši. Oče ga je gledal mlo in proseče, tovariši njegovi pa so grozili očetu s palicami in pestmi. Daleč strani pa je klečala mati. Roke je imela sklenjene in molila. Takoj na to pa je stal na bregu Donave. Stopil je v coln, v katerem je bilo že polno ljudi. Veseti so se odpeljali. Sredi reke pa se je pričel coln topiti. Nepopisni strah in krik je nastal. Ljudje so se borili s penečimi valovi. Njega pa je voda vrgla na suho. Skoraj na pol mrtev je odprl oči, videl je, da leži — pod križem, a pri njem kleči njegova mati. — Prebudil se je ves moker od potu. Vstal je ter se odpravil na delo. Ves dan ni mogel pozabiti teh čudnih sanj. Nehote se je spominjal svojega nekdanjega življenja. Kako je živel nekdanj in sedaj? — Toda sedaj pač ne more več tako živeti. Tu ne bode molil in hodil v cerkev. Priprosti ljudje po deželi in otroci, ki ne poznajo življenja, ti lanko tako živijo. V mestih pa je vse drugače in se mora ravnati po razmerah, v katerih živi. In njegova mati? Ako še živi, ga je po tolikih letih gotovo pozabila. Sploh pa mora on sedaj misliti na važnejše reči. V nedeljo bo velik shod, h kateremu pridejo somišljeniki od vseh strani. Imel bode zopet veliko opravila. Tako si je skušal pregnati misli, ki so ga mučile tisti dan.

Bilo je krasno, nedeljsko jutro. Ljudje so hiteli jedni iz mesta, drugi v mesto. Nekateri so šli v cerkev, drugi na sprehod. Vse je vrvelo in šumelo, hitelo sem in tja, še bolj kakor ob de-

lavnikih. Tudi Stanko je imel danes veliko skrbi. Že zgodaj zjutraj je bil v gostilni, kjer so se navadno zbirali. Danes bode treba veliko pripraviti, prišli bodo tuji gostje. On bo moral biti povsod prvi, ker je glava vsega društva. Pri vsem pripravljanju in delu je prišel le prehitro določeni čas. Dvorana je bila polna. Prvi, ki je govoril in pozdravil navzoče je bil — Stanko. Gladko in lepo so mu tekale besede. S ploskanjem in burnimi — «živio» — kliči so ga pohvalili poslušavci. Za njim se je oglasilo še mnogo drugih. Stavili so se razni predlogi. Slednjič pa se je kakor navadno, pričela «prosta zabava» — pri pijači. Vino jim je šlo v glave, postajali so vedno glasnejši. Posebno drzen pa je bil Peter. Zabavljal je čez vse. S Stankom že davno nista bila več prijatelja. Večkrat ga je namreč ta opominjal, naj se vsaj nekoliko zdrži pijače. Ali Peter, čim starejši je postajal tem bolj se je vdal pijači in zanemarjal delo. Gospodar mu je odpovedal službo. Dobil je sicer delo kmalu, toda nikjer ga niso dolgo marali. Zapil je vse, hodil je strgan in zanemarjen. Stanka je vedno nadlegoval, naj mu posodi denar. Nekolikookrat mu je sicer dal, a potem mu odločno rekel, da mu ne da več ničesar. S tem se mu je hudo zameril. Sedaj pa ga je zopet zbadal in zabavljaj na vse načine. Stanko ga je hotel postaviti na prosto, to pa ga je še bolj razkačilo. Zgrabil je polno steklenico ter udaril Stanka tako hudo po glavi, da se je ta takoj nezavesten zgrudil. Odnegli so ga v bolnišnico, Petra pa so zaprli. Tako se je končal tisti dan:

IV.

Stanko je bil v bolnišnici več kot šest tednov. Rana sicer ni bila nevarna, a pritísnila je vročinska bolezen. Zdravnik ni imel upanja, da bolnik še kedaj ozdravi. A Stankova trdna narava je premagala hudo bolezen. Ko se je prvič zavedel, je začudeno gledal, kje je. Še-le ko mu je povedala usmiljena sestra, ki mu je stregla, spomnil se je na vse. Bolezen se je obrnila na bolje. Stanko pa je postajal vedno bolj otožen in tih. Žalostil se je, ker se mu je zdravje boljalo. Oh, zakaj ni umrl? Kaj je dosegel, ker se je trudil toliko let. Lastni tovariš ga je hotel umoriti. To ga je hudo peklo. In sedaj ga je vse zapustilo, nikogar nima, da bi ga tolažil. Prav živo se je spominjal svoje matere. Uboga njegova mamica, ali pač še živi? Koliko je ona prestala v svojem življenju! Ubožna, zapuščena je bila, odkar je tako nesrečno umrl oče. Toda ona ni bila nikdar tako zapuščena kakor je on sedaj, kajti imela je — vero. Vedno se je zatekala k Bogu in kadar sta molila pri križu, bila je vselej potolažena. Tako zvesto mu je vedno polagala

na srce, naj ne pozabi Boga. On pa je ni ubogal in sedaj trpi kazen. Spoznal je življenje in ljudi. Delal je proti Bogu in veri in placilo za to je — teška vest, obupano srce! Toda po zgledu materinem, hitel bode tudi on tja — h križu. Zveličar ga kliče, kajti vdručič mu je podaril življenje, da bi zamogel popraviti, kar je grešil. Ko je zapustil bolnišnico, je bila njegova prva pot — v cerkev. Tako goreče in pobožno ni molil še nikdar kakor tedaj. Poiskal je potem svojega gospodarja, ki ga je pridrževal, naj še ostane pri njem. Toda on ni hotel ostati v mestu, kjer je toliko preživel. Namenjen je bil domov. Hotel je prositi mater odpuščenja, ako še živi. Ako pa se je že preselila v boljše življenje, obiskal bode njen in očetov grob in molil pri — križu. Dalje pa naj se zgodi volja božja.

Neke nedelje proti večeru se je Stanko bližal domači vasi. Petnajst let je že preteklo, odkar ni bil doma. Nikdar ni tako hrepenel po domu, kakor sedaj, ko je bil tako blizu njega. Oh, ko bi le skoraj vedel, kaj je z materjo! Prišel je do križa. Sedel je v mehko travo, da se nekoliko umiri. Kmalu pa je zagledal staro, sivo ženico, ki je hitela k križu. V roki je imela šop cvetic. Prišedša h križu ga je okrasila z njimi potem pa je pokleknila in začela moliti. Stanka ni opazila, a njemu je ustrepetal srce. Ko bi bi bila to njegova mati? Dasi se je tako spremenila, vendar je to ona. Bog vedi, ali ga bode spoznala. Vstal je toraj, približal se ji ter jo kratko pozdravil:

»Dober večer, mati!«

Reza, bila je v resnici ona, je osupnila. Presene ena ga je gledala. Glas ji je bil znan, toda on, ne ni mogoče — in vendar je to sin — njen zgubljeni sin.

»Stanko, sin moj, ali si res ti?« Pri teh besedah se ga je oklenila in zajokala od radosti. Stanko pa je pokleknil h križu, prijel mater za roko rekoč: »Da, draga mati, jaz sem! Ali pa morate odpustiti svojemu nesrečnemu otroku? Edino le želja videti vas, prositi vas odpuščenja, me je privedla domov. Odpustite mi mati, prosim vas!«

»Nimam ti kaj odpustiti, le zahvaljevati se moram Bogu, ki je uslišal moje molitve.«

S hvaležnostjo ji je poljubil Stanko roko. Njegovo srce je kipelo radosti in veselja.

Dolgo sta govorila tisti večer mati in sin. Pripovedoval ji je vse, ničesar ji ni zamolčal. Tudi ona mu je pravila, kako se ji je godilo v tem času. Slednjič pa je pristavila:

»Da si le prišel Stanko, vse bode drugače. V teh letih prihranila sem nekoliko denarja. Kjer sem delala, dobila sem tudi hrano in tako mi je

vedno nekoliko zaslužka ostalo. Dasi ni veliko, vendar ti srčno rada dam. Mo ster, pri katerem si se u il mizarstva, je umrl pred jednim letom. Sedaj ni v trgu nobenega mizarja. Kaj ko bi ti prevzel doti no delavnico ter pričel delati? —

Zgodilo se je tako. Stanko je postal pošten, vzgleden mož. Delo njegovo je Bog blagoslovil. Oženil se je ter vzal tudi mater k sebi. Kríž v svoji rojstni vasi je dal lepo popraviti. Še bolj kakor nekdej, so ga krasili ljudje s cveticami. Najlepše vence pa so spleтали Stanko in njegova družina z molitvijo in lepim življenjem.

Razparani rokav.

(Sp-val — Zvonimir Masle.)

Tam ob pokopališču še v krčmi luč gori, in pivcem vsem veselim jeziki so gibčni, in usti vsak se mnogo, kaj skusil je do zdaj, junak vsak hoče biti v pretoklosti kedaj.

Jednajst podrkne ura, in eden se zglesi: naj na pokopališče, gre, kogar groza ni — še tata in zločinca, ki mar mu ni hudir, nihče zdaj tja ne spravi kalit duhovom mir...

«Čeprav duhov je ura» — natakarica de — «še mari strah ni meni, vi lepi ste možje! na najnovjšem grobu bi spala celo noč, pred polnočjo plesala po grobih bi pojoč»...

Vsi pivci zasmejijo na njen se govor tak, za stavo brž zložijo, da ona ni junak, da bi sedaj prinesla od tam cipresen list — da tam je ona bila, dokaz to bode čist.

Breskrbno mlado dekle se jim zakrohota, da stava res je lepa in iti tja velja, na peti se zasučé, oči mu zaiskre, in predno bi še trenil, izginito je že...

In z glavo sivo zmaje zamišljeno grobar: mrlič nov djan tam v grob je in to ni mala stvar — pokopališče straži, ko prvo noč tam spi in od strahu odstopi meso mu od kosti....

Kar vrata se odprejo in dekle plane v stan, obraz rudeč postaja ves blede mu in plašan: «Ha, mislil oplašiti nekdo me je zares — pa le kako prinesel ga prej je semkaj bes.....?!

Oblečen v belo srajco je pred cipreso stal, seveda, kdo ga v temi polnočni bo poznal: utrgala si list sem — ni mar mi bil »bavbav« — v plačilo pa sem le mu razparala rokav....!»

Vsi pivci ostrmijo, iz ust glasu jim ni in le grobar med njimi sam sapa še dobi. «Dekle, dekle, predržen prevéč je bil tvoji čin, prisegam, da nihče ni bil za naj tei zidin! Razparala rokav si, komu zdaj sama veš, in jutri pred enajsto ga tjakaj šivati gre; sicer ropotat hodi tu sem sleherni noč, in le zamam bi hila vsa druga ti pomoč....!»

In vdelo mnogo niti v šivanke je dekle in groze pod cipreso se treslo je sedé, ko ura je enajsta brnela jej iz lin — rokav razparan nudil molče ji je mrtvin....

In šivati hitelo zdaj dekle je na moč, in tekel po obrazu jej v curkih pot je vroč: kar pletle so se niti in trgale na drug, in šum po grobih vstajal kot vel bi močen jug..

Dvanajste ure že je udar iz lin brnel, in zadnji šiv končan je in spet rokav je cel, zamolklo mrtvec del je: «.... sicer bi v solnični [prah te zmlél....!» Izginil sam je in vmolknil šum na [mah....

Ženski poklic.

Nazorni nauk je za šolsko mladino velikega pomena, ker otroka živa domišljija zajema z vso lahkoto iz slik mnogo lepega in koristnega.

Toda ne samo mladina, temveč vsi imamo radi slike, ki ne utrudijo ne očesa in ne razuma, pa: pa vedre oko in bistre razum.

Razven navadnih slik, katere vidimo z o mi svoje domišljije, hočem danes pred o čitateljem in čitateljicam nekoliko slik o ženskem poklicu.

Za premi-ljevanje časti in dostojanstva žene se bomo sedaj omejili le na trojni poklic: I) žena v družini, II) žena-redovnica, in III) žena neomožena v svetu.

Seveda se razume po sebi, da hočemo tu govoriti o plemenitih, vzvišenih ženah, ki imajo vedno pred očmi Boga in iz ljubezni do njega dosejajo vedno večjo popolnost v ljubezni do bližnjega bodisi v družini, v devištvu ali v deviški neomoženosti med svetom.

* * *

V družini je žena pravi angelj varuh svojega moža, in nedolžnih otročičev. Ljubezen, žrtvovanje, pridnost, in pobožnost ji dajejo moč in sposobnost, da vedri trudnega moža in da vzgaja krščansko svoje otroke, ki rastejo kakor lepo duhteče cvetlice v družinskem vrtu. Uzor žena je srečna v skromnih razmerah in v sijajnih palaah. Res je sicer, da je v priprostosti mirnejše življenje polno tihe družinske sreče, toda za (loveško družbo je velevažen položaj tudi tiste bogate gospe, ki mora — tudi proti svoji naklonjenosti — večkrat žrtvovati drag čas za sprejemanje odličnih gostov, za obiske itd.

Kršansko izobrazena gospa z vzvišenim stremljenjem postane večkrat med takimi krogi prava misijonarka. V raznih pogovorih vpleta najimenitnejše bisere naše sv. vere, katera prihaja potem tudi v zapuščeno srce nečimernih posvetnjakov.

* * *

Kdor se hoče prepričati o vzvišenosti žene kot redovnice naj obiše javne bolnišnice v katerih strežejo usmiljene sestre križarke in druge s tako požrtvovalno ljubeznijo, katere morajo pripoznati tudi neverni ljudje. Nobeno še tako nalezljiva in ostudna bolezen ne straši tiste posvečenke Gospodove, ki je dala v božje roke vse — življenje, zdravje, veselje in žalost.

Toda ne samo v javnih bolnišnicah, temveč tudi v zasebnih družinah je mnogo takih angeljev — redovnic, ki bolnikom pomagajo tudi do dušnega zdravja.

Imenitno njih delovanje, ki zaslužuje občudovanje, nahajamo posebno še v sirotišnicah in drugih vzgojevalnih zavodih. Za ljubeznivo žrtvovanje čakajo plačila na drugem svetu.

* * *

Ta dvojni poklic se precej uvažuje in spoštuje, toda večkrat se premalo ceni tretji poklic. Mnogo mladenk ne prihaja do družinske sreče in ne čuti niti nagnjenja do samostanskega, redovnega življenja.

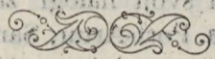
Večkrat žrtvujejo svoja mlada leta svojim starišem, mlajšim bratom in sestricam, s tem, da zanje skrbe in služijo v potu obraza svoj kruh. Leta tečejo. Mladost izgine in mladenka — ostane neporočena.

Marsikakikat pa so še posebne okolčine, ki uplivajo nato, da ne pridejo deklice ne v zakon in ne v samostan. In vendar je ta njihov stan vreden vse časti in hvale, ker delujejo v njem na čast božjo in korist bližnjega.

Ne moremo reči, kateri izmed treh poklicev je za ženstvo najimenitnejši v dejanskem življenju, ker je odvisna ta imenitnost od načina, s

katerim vrše žene dolžnosti svojega lastnega poklica in stanu.

Smemo pa trditi, da se lahko v vsakem poklicu doseže lep venec zaslug, ne samo v tem življenju venec pripoznanja, temveč tudi v posmrtnosti nevenljiv venec večne slave.

ISKRICE.

(Nabral Števo E.)

Kup zlata v mladosti — beračil morda bo v starosti.

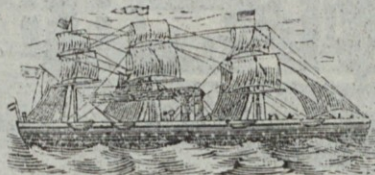
Pravo bogastvo je v srcu, ne v skrinji.

Dobra dela, ki jih skrivaj storiš, so najbolja.

Omikaj se sam, omikal boš svet, poboljšaj se sam in boljši bo svet.

Bog in narod, domovina naj ne gre nam iz spomina.

Že lice večkrat govori, kar srce misli in želi.

Mornarica.

Avstrija je srce Evrope. Zato je zelo važna v vsakem oziru. Danes jo hočemo bliže opazovati kot pomorsko velevlast. Da se vzdrži kot taka, pa potrebuje močne vojne in trgovinske mornarice.

Trgovina je za vsako državo močna žila, ki sprejema mnogo redilnih snovi. Ako se avstrijski pridelki in proizvodi razpošiljajo po širokem svetu na lastnih avstrijskih ladjah in ako se na njih uvajajo tudi inozemski pridelki in proizvodi, je država na veliki koristi in z njo tudi državljani. Trgovina ni le važna za primorske dežele, temveč za vso državo sploh.

Vojna mornarica pa brani državi veliki zaklad, morje, katero ji prinaša raznovrstne koristi. Zato se je treba potegniti, da se avstrijska mornarica pomnoži in spopolni. Brez močne

bojne mornarice je avstrijsko primorje v vedni nevarnosti. Luki bojne mornarice v Poli in v Kotoru, ne zadostujeta še vsem potrebam, če tudi sta prevelike važnosti, ker Pola brani tudi Reko in Trst, Kotor na jugu pa uhod v avstrijsko morje sploh, če bi se sovražnik bliževal od juga. Toda trdnjavi in luki sami sta prešibki, da popolnoma vršita svoji nalogi zato potrebujeta močnega **brodovja**. Port-Artur, Santiago nas učita, da ni dovolj močna trdnjava, če nima mnogo številnega brodovja, ki se spušča v boj s sovražnikom tudi na prostem.

Avstrija potrebuje močnega brodovja posebno proti Italiji, ker je avstrijska obala v večji nevarnosti, kot italijanska.

Vsakdo pa vidi, da je bojna mornarica zelo važna tudi radi balkanskih držav, katere stoje pod njenim uplivom.

Bojna mornarica je važna za trgovino, za izseljence, misijonarje, znanstvene plovitbe itd.

Iz moštva bojne mornarice pa postane izvrstno moštvo trgovinske mornarice. Obojna je torej zelo potrebna in koristna za našo državo.

Avstrijsko bojno brodovje je precej zastarelo, skoraj popolnoma neuporabne so že ladje »Tegetthoff«, »Stephanie« in »Rudolf«. Gotovo pa bi v boju bolj škodile kot koristile ladje »Maria Theresia«, »Elisabeth«, »Franz Josef« in okolo 24 torpednih čolnov. Prav modernih, naj-novejših bojnih ladij imamo le malo. Škoda bi res bilo, ko bi avstrijsko brodovje ne napredovalo, ko ima tako izvrstne mornarje, da jih je le malo na svetu takih.

Nas mornarica tem bolj veseli, ker smo Primorci in spoznamo njene vsestranske dobrote. O da bi država storila za svojo mornarico vse, kar more — kako bi se to izplačalo. In to mora storiti tem prej, čim bolj se druge države trudijo, da izkoristijo tudi naše morje.

Trst — Župna cerkev Novega sv. Antona.

Ali smemo ose verovati otrokom?

(Slovenskim starišem.)

Kadarkoli je prihajala Rožničevka domov iz Trsta ali iz polja, vsakikrat je izpraševala svoje otroke, kako so se obnašali, med tem ko je ni bilo doma.

Ko je pa sama ostala doma, in so otroci kam šli, izpraševala jih je kod so bili.

»Ljubi moji otročički, ste-li bili vedno pridni?«

»O da, draga mamica!«

»Niste li morda preveč vpili in kričali?«

»O ne, kar „tiho“ smo bili.«

«Kaj se niste — klatili po vasi?»

«Še iz hiše nismo bili».

Tako in podobno je izpraševala mati, tako in podobno so odgovarjali otroci.

V začetku, dokler so bili otroci nepokvarjeni so vedno govorili resnico, a mati jim je vedno dajala kolačke, pinčice, sladčice, sadje in drugo za njihovo pridnost in rednost, ne da bi se bila prepričala, da je vse res, kar ji otroci pravijo. Ne smemo sicer očitno pred otroci kazati dvomov in pomislekov glede njihove resničnosti, ker s tem jim jemljemo zaupanje in jih žalimo, vendar si smemo poskrbeti gotovost resnice, ne da bi otroci tega zapazili, če smo jih poprej dovolj poučili, kako lepa je resnica in kako grda je laž.

Rožničevka ni tega nikdar storila, ker ni hotela (skoraj ni mogla) misliti, da bi tudi njeni otroci znali povedati kaj takega, kar bi ne bilo res.

Nekega dne niso otroci bili pridni, so razsajali in vpili, razbili nekaj loncev in skrili ščerbine itd.

Najstarejša hčerka se je bala povedati materi resnico. Zakaj? Ker bi ne dobila od nje ne kolačka, ne pinčice, ne sladčic.

Vest ji je očitala, naj materi vse pove in jo prosi odpuščenja in naj za enkrat žrtvuje kolačke in pinčice.

Ne. Tega ni storila. Mati je poslušala rada te lepe stvari in je vsakikrat dajala zato kolačke in pinčice. Zato je poskušala hčerka prvokrat lagati in hvaliti se. Dobila je kolačke, ker mati ni poizvedovala resnice drugod. Kmalu so se vsi otroci naučili lagati — in zato so dobivali kolačke in pinčice. Vozili so mater za nos, saj jim je vse slepo verovala.

Domači zdravnik.

Slovenke in Slovenci imajo dobro srce. Ko zapazijo nesre o bližnjega, takoj imajo z njim sočutje in mu priskočijo na pomoč. Sočutje je tem večje, čim bolj nepričakovano je koga zadela nesreča. Toda ni dovolj imeti le rahločutno srce, treba je to tudi pokazati.

Posebno važna je hitra pomoč pri zastrupljenju. Zato podajemo tu nekoliko navodil, kako je najhitreje pomagati pri zastrupljenju.

Tu ne govorimo o počasnem (hroničnem) delovanju strupa, temveč le o naglem (akutnem). Naglo zastrupljenje je četvero, ker imamo tudi

četvere vzroke: 1) rastline, 2) kovine, 3) živali in 4) pline.

Kdor želi pomagati, mora: 1) poznati vzrok zastrupljenja, 2) mora skrbeti, da čim prej spravi strup iz telesa in 3) da ga čim hitreje pobije s pravimi leki.

I. Zastrupljen želodec.

Če je kdo zavžil strup, ga mora hitro izbljuvati. Bljuvanje se pospešuje s tem, da se s kalcem nebo nad jezikom požgečka ali pa da piti vodo surovega mesa. Prav tako dobro deluje proti strupu mleko in pa beljakovina (pomešana z vodo)

II. Piki in ugrizi.

Kdor ima zdravo celo zobovje, naj rano izsesa. S toplo vodo pa se rano izpira. Med srcem in rano treba dotični del telesa krepko zvezati s trakom (take trakove kupiš za malo novcev v lekarni in ne smeš biti brez njih; sicer pa je v silni vsako vezilo dobro. Če hočeš pa izprati rano z jesikom (octom), opojilom (žganjem in dr. opojnimi pijačami) ne smeš izgubiti niti trenutka, temveč moraš to storiti precej, ker drugače to ne pomaga dosti. Nekateri izžigajo rano z razbeljeno iglo (pletanja) ali pa s stekleno lečo, če sije solnce.

Zastrupljenca daj zavžiti opojnih pijač (žganje, konjak in močna vina). Tu je edini slučaj, da pomaga ta strup proti strupu, drugače se pa varujte strupenih opojil.

Koristno je, če se more zasrupljenec potiti. Topli sopari pospešujejo to.

III. Z zastrupljenje po kislinah.

(Žveplenova kislina, galica (vitriol). Pri teh se rabi podvojno-ognjenokisli natron (soda, solik, doppelkohlenaures Natron). Tudi semljeta kreda je dobra za silo.

Če pa izvira strup od razjedljivih lugov (Alkalien, Lauge) rabi jesihovo, citronovo ali zredčeno solino kislino.

IV. Zastrupljenje po rastlinah.

Močne črne kave treba dati nesrečniku, ki se je zastrupil z opijem, morfijem, z volčjo jagodo (paskvico, belladona, Tollkirsche) ali pa z trobeliko (pasjim peteršiljem, Schierling). Glavo zastrupljenca se mora močiti venomer in škropiti z mrzlo vodo ter jo ovijati z mrzlimi obkladki. Daj nadalje pone-rečencu vonjati salmiak (lekarna) in sprehajaj se z njim v čistem in svežem zraku. Po potrebi se uporabi tudi umetno dihanje. (Pri umetnem dihanju se položi človeka na tla, da gleda kvišku, potem se od spredaj prime obe roki ter jih sklopi kakor k molitvi, nato se jih loči in dviga visoko ter zopet polagoma spušča drže jih. Z dviganjem in puščanjem rok se prsa širi in to povspešuje dihanje).

V. Zastrupljenje po plini.

Nesi (vodi) nesrečnika na sveži in čist zrak ali vsaj odpri okna (če jih ne moreš od znotraj odpreti, razbij jih od zunaj). Moči z mrzlo vodo obraz in drgni ves život s platnom ali s ščetko. Umetno dihanje

Ne odlašaj poklicati zdravnika in napiši mu vzrok zastrupljenja, da zamore zdravnik vzeti seboj posebna lekova.

Koledarček

Januar.

14. II. nedelja po razglasenju Gospodovem. (Evan-gelij: O ženitini v Kani Galilejski. Ime Jezusovo; Hi-luf. škof; Feliks iz Nole, spozn. — 15. pondeljek. Pavel, pušč.; Maver, opat; Romed. — 16. torek. Martel, pap-tičijan; šk; Priscila, dev. muč. — 17. sredo. Antón pušč; Sulpicij, šk; Danes je zadnji kraječ ob 9 uri 46' zvečer. Ohljubuje se nam dež in sneg. — 18. četrtek. Stol sv. Petra v Rimu; Priska, dev. muč. — 19. petek. Kanut kralj; Mirija in Marta, muč. — 20. sobota. Fabjan in Boštijan, muč.; Majhrad, opat. — 21. III. nedelja po razglasenju Go.spodovam. (Evan-gelij: Jezus ozdravi gobavca). Sveta družina. Neža, dev. muč. — 22. pondeljek Vincencij, Anastazij, muč. — 23. torek. Zaroka Marije Dev; Emarencijana. — 24. sredo. Timotej, škof; Babila, muč. — Danes je mlaj ob 6 uri 7' zvečer. Še vedno se oznanja zimsko vreme. — 25. četrtek. Izpreobnitev Pavla ap. Amand. — 26. petek. Polikarp, škof; Pavla vdova. — 27. sobota. Janez Zlatoust, cerkveni učenik.

Kaj pravi politika?

Avstrija Ogrsko Moravski deželni zbor je bil sklican na dan 8. t. m. in bo zboroval najmanj 12 dni. Na to bo takoj pričel zborovati državni zbor, katerega prva seja bo dne 23. t. m. Mnogo se piše zadnje dni v listih o volilni reformi, zlasti o tem koliko posancev dobijo posamezne dežele ozroma narodnosti. Vse to so pa več ali manj ugibanja. Sedaj se vrše o volilni reformi pogovori min. predsednika s češko nemškimi državnimi poslanci. Nato pridejo na vrsto Poljaki. Tudi s člani gosposke zbornice bo imel Gautsch o tem pogovor. Sploh pa bo še mnogo bojev, preden bo uveljavljena volilna reforma, ker dasi so načeloma vse stranke za izpremembo, bodo vendar nastale velike težave, ko se bodo posvetovali o podrobnostih. Tudi gosposka zbornica dobi po volilni reformi gotovo število zvoljenih članov, dosedaj jih je imanoval člane gosposke zbornice le cesar. Pri dopolnilni volitvi za deželni zbor na Kranjskem je bil izvoljen dvorni svetnik Šuklje, kandidat ljudske stranke. Liberalni kandidat Drobnič je ostal v manjšini. — Na Ogrskem so

razmere vedno bolj divje. Ko je prišek v Dobreczin veliki župan šivolasi Kovač, da bi bil uštolichen je navalila nanj družal in ga natepla tako, da je krvavel in je izgubil zavest. Kaj takega se ne zgodi več niti med Kita ci. Vlada hoče z vso energijo voditi preiskavo in strogo kaznovati krivce. Za vladnega komisarja debreciinskega je bil imenovan policijski svetnik Bodo. S tem činom so izgubili mnogo Madjari. — Košut poziva v svojem listu, da naj pozove vlada k redu in zabrani nasilna sredstva. Vlada pa odgovarja, da ne ona, ampak neubogljivi municipiji, koalicija in njeno časopisje ovira mirno rešitev krize. Pravijo, da se Lukač še vedno pogaja z voditelji koalicije za rešitev krize. Med tem, ko pravijo eni, da brez uspeha, objavljajo drugi že listo novega ministerstva, se stavljenega iz prvakov koaliicijskih strank.

Rusija. Hudi so bili ti dnevi na Ruskem. Revolucija je poskušala svojo moč. Zlasti hudi boji so bili v Moskvi. Uporniki so hoteli dobiti mesto v svojo last ter proglasiti začasno vlado. Zgradili so do 40 barikad. Nastopilo je vojaštvo. Streljali so s topovi in šrapneli, razdejanih je mnogo hiš. Ustašev je bilo baje 60 000. Porčala se, da je bilo mrtvih in ranjenih do 15 000 oseb. Vstaši so plenili prodajalnice. Hrabro in neusmiljeno so se obnašale zlasti ženske. Sedaj je revolucija v Moskvi udušena. Škoda je ogromna. Ni pa še udušeno gibanje v Litvaniji. Tudi del mandžurske vojske se je uprl. Uporniki so se vračunali. Mislili so, da bo vojaštvo potegnilo z njimi, a le-to je ostalo zvesto svojemu carju. Tudi poskus generalnega štrajka se je popolnoma ponesrečil.

Drugi kraji. Sveta stolica je izdala takozvano „belo knjigo“, v kateri je povedano, kako je prišlo do spora med Vatikanom in francosko publiko. Razvidno je, da pade vsa krivda na francosko diplomacijo. V isti knjigi je tudi povedano, da je razmerje med papežem in Italijo tako, kakoršno je bilo pod Leonom XIII. — Na Francoskem so bile volitve v senat. Dne 16. feb. pa bo volitev novega predsednika republike. Loubet ne bo več kandidiral. Največ upanja na zmago imata predsednik senata Fallières in zbornice Doumer. — Angleška zbornica je razpuščena; Liberalna in konservativna stranka se pripravljata na hud volilni boj. — Spor, ki je bil nastal zlasti med Francosko in Nemško zaradi Maroka, vsled česar bi bilo kmalu prišlo do vojske med tema dvema državama, bodo skušali poravnati mirnim potom na konferenci v Alžegiras-u, karor so položile vse vlasti svoje zastopnike.

NOVICE

Čast, komur čast! V zadnji številki obreznega bogoslovnega lista „Linzer Quartalschrift“ citamo med drugim tudi temeljito razpravo o starodavnem »Hamurabijevem zakoniku in njegovem razmerju do sv. pisma« iz peresa našega vrlega rojaka č. g. Josipa Ujčiča, ki se izpopolnjuje sedaj v bogoslovnih vedah na dunajskem vsu ilišču. To nas zanima in prav veseli tembolj, ker je rečeni gospod tudi sotrudnik našega lista. Čestitamo!

Duhovni voditelj v zavodu sv. Nikolaja v Trstu je imenovan č. g. Francišek Guštin, mestni kaplan pri Novem sv. Antonu.

Petdesetletnico mašništva je praznoval na dan sv. Štefana vsem Tržačanom dobroznani monsignor Tempesta. 34 let je služboval na pokopališču. Že mnogo let izdaje koledar „Campnone“.

Umrli je na novega leta dan mnogoč. g. A. Planinšek, vpokojeni župnik v Tomaju v starosti 75. let. Služboval je po mnogih krajih naše škofije.

Nova župnija. Duhovnija Slum v Istri je postala župnija.

Načelnik tržaškega južnega kolo dvora g. Fr. Mahorčič je praznoval te dni 45-letnico svojega službovanja in 25-letnico, kar je na elnik tržaške postaje.

Za župnika pri sv. Jakobu v Trstu je prezentiran č. g. A. Vattovac mesto vpokojenega g. Hrovatina

Zveza proti trgovini z dekleti. Meseca oktobra je imela „Zveza“ občen zbor na Dunaju. Po družnice za delovanje proti trgovini z dekleti so se ustanovile v Černovicah, Levovu, Pragi in v Trstu. Posebno važna je podružnica v Trstu, ker se od tod trguje v Aleksandrijo. Cerkvene in posvetne oblasti so obljubile svojo pomoč za varstvo in rešitev deklet. Premil. škof dr. Fran Nagl je tudi pristopil k avstrijski zvez proti nečloveški trgovini. Stariši, duhovniki, županstva, vsi morajo skrbeti, da opozore dekleta, ki potujejo v svet na velike nevarnosti, katere jim prete v valovih življenja. Ve pa mladenke ako ni skrajne sile, nikar ne zapuščajte svojega doma, če pa že morate za kruhom v svet, držite se sv. vere in naukov svojih ljubljenih starišev, duhovnikov in drugih svojih pravih prijateljev.

„Naša moč“, tednik za delavske stanove, je začel izhajati v Ljubljani dne 7. m. m. Naroča se v Kopitarjevih ulicah 2. Stane za vse leto 3 K. Plačuje se napr.-j.

„Poezije“ Antona Medveda so izšle v zalogi katoliške bukvarne v Ljubljani. Cena 3.80 K. v elegantni vezavi 5 — K, po p. št. 30 vinarjev več. — Ni treba še-le posebej hvaliti poezij odličnega pesnika. Delo se hv. li samo. Ta velika zbirka obsega tudi več dosedaj še nenatisnjenih pesmi.

„Pavlina“ je naslov XV. zvezku Schmidovih pripovedek. Prev. P. Salezij. 109 str. Naroča se v knjiga ni Krajec, Novomesto. Priporočamo.

„Danica“, cerkven časopis za slovenske pokrajine, je nehala izhajati koncem leta 1905.

Društveni koledarček 1906 je izšel. Vsakdo, ki mu je mari pošten napredek slovenskega ljudstva naj bi imel „Koledarček“. Priporočamo ga najtopleje vsakemu Tvarne poučne dovolj za vsakega ki mu niso mari le prazne čenče ali pa kakih posmukneni romani. V poročilu o zborovanju „Slov. krsč. soc. zveze“ v Maribu dobi vsak raznovrstnega gradiva. Oni, ki tožijo, da nimajo tvarine za predavanja, je dobe kolikor hočejo. Društva in osobito društvena načelstva naj poskrbe, da te sklepe izvrše. Naši delavski organizaciji je posvečen po eben oddelek, ki opisuje večje prireditve našega delavstva. Ob tej priliki opozarjamo delavska društva na sklepe I. vseslovenskega shoda pri D. M. v Polju. Skrbite, da se prav povsod tudi izvrše. Opis mladeniških shod v na Štajerskem je velezanimiv. Kaže, da vrla štajerska mladina ne drži križem rok. Le tako naprej! Vrlo delujejo a štajerska organizirana mladina, naša nada, naš up obrne gotovo svojo pozornost tudi na delavsko združevanje, ki je na Štajerskem še pomankljivo. V „Navodilih za zvezna društva“ pa najde vsak, ki mu je na srečo društveno življenje, kar poželi in potrebuje. Društva naj bi le izpolnjevala nauke navodil. Prav dobro služijo tudi navodila voditeljem „Čebelic“. Jako prav pridejo tabele za računanje vsebine okroglega, tesanega in žaganega lesa v kubičnih metrih. Gospodarski zapisnik pa nemo kliče svojim naročnikom: Imejte v redu svoje gospodarstvo, vpisujte svoje dohodke in stroške. Društveni seznam kaže, da je v „Zvezi“ 133 društev z 9720 člani. Koledarčkova cena je 1 K. Naroči se pri g. Luki Smolnikarju, stolnemu vikarju v Ljubljani.

Družbi sv. Cirila in Metoda je prirastla nova pokroviteljstva pod imenom »Smolnikova rod-bina pri sv. Križu nad Mariborom.« Vplačali so jo sedmeri vrli sinovi v spomin svojemu 26. oktobra m. l. umrlemu, nad vse skrbnemu, 88. letnemu očetu Matiju Hauptmannu. Pokrovitelj-ninske pravice bode izvrševal najstareji njih pro-fesor Fran Hauptmann. Blaženo bodi ime umrle-mu možu izmed naroda; mnogokratna slava pa vsem tem sedmim slovenskim stebrom izklesanim pod paznim očetovskim očesom starčeka — ra-tarja.

Družbi sv. Cirila in Metoda v prid bo po sklepu svoje odborove seje iz dne 3. t. m. kole-kovala občina Partinje blizu Maribora odslej vsa svoja uradna pisanja. — Slava srenji, ki je prva storila na slovenski zemlji ta korak. Upamo, da jej kmalu slede večje srenje; potem mesta — prvo, se ve, naša bela Ljubljana.

93 kron za družbo sv. C. in M. so podarili Mohorjani pri novem sv. Antonu. O priliki vpi-sovanja v družbo sv. Mohorja za prih. leto pride še kaj za našo šolsko družbo.

Gospodična zmožna slovenskega in nemškega jezika z dovršenimi šolami za vrtnar co želi spre-jeti privaten pouk v kaki pošteni družini v mestu ali okolici. Več pove uredništvo.

Hitra smrt V Silvestrovi noči po 12. uri je nenadoma umrla g. Počivalnik, posestnica hotela „Lojd“ v Ljubljani. Sedela je v družbi gostov v hotelu, kar se nenadoma zgrudi mrtva na tla. — Bodite pripravljeni

Služba božja za Slovence na Dunaju. Vsako drugo nedeljo v mesecu je popoldanska služba božja s slovenskimi napevi in slovensko pridigo v cerkvi Lazaristov XIV. okraju Ponthongasse — Slovenski izpovedniki so: v župnijski cerkvi sv. Avguština (I. okr. Augustinerstrasse 7) in v žup-nijski cerkvi nemškega viteškega reda (I okr. Singerstrasse 7)

Leto 1906. je zelo bogato na dvojnatih praz-nikih. Prične se takoj z dvojnatis praznikom, ker pade Silvester na nedeljo in novo leto na ponedeljek. Potem padejo na soboto sv. trije kralji, Marijino rojstvo (8. sept.) in spočetje (8. dec.). Predpust traja od 6. januarja do 27. februarja, pepelnica sreda je torej na zahtuji dan februarja. Velikonočni prazniki bodo 15. in 16. aprila. Bin-košti 3. in 4. junija. Sv. Telo pade 14. junija in sv. večer in Silvester na ponedeljek.

Nesreča na južni železnici. Minolo nedeljo sta trčila dva tovorna vlaka skupaj na postaji Planina. Mimo je privozil tudi dunajski brzovlak ter butnil v en voz. Ranjen je vlakovodje Slano-vec. Bajе 20 voz je razbitih.

Novo razprodajo našega lista je sprejela to-bakarna Ivan Kompara v Škednju.

Za kratek čas.

Iz železnice Trst-Poreč: T u j e c : „Proslm, pride danes vlak iz Poreča?“ D o m a č i n : „Da, izključeno baš ni.“

Naši okoličani.

Naše slike.

Župna cerkev Novega sv. Antona v Trstu je največja tržaška cerkev. Leži sredi mesta. Sprednja stran ima vežo s šestimi orjaškimi stebri ter zre proti morskemu kanalu. Posvečena je bila cerkev pred 55 leti. Župnija Novega sv. Antona šteje sedaj skoro 70.000 duš raznih narodnosti. Sedanji župnik je mnogoč. g. Trifon Dr. Peder-zolli. Posebno krepko so zastopani v tej župniji tržaški Slovenci. Ti imajo tu možko Marijino družbo in župnijsko knjižico, Vspored slovenske službe božje priobčujemo večkrat v našem listu.

Mala sličica nam kaže okoličansko narodno-nošo. O tej smo že pisali, pa bomo ob priliki še kaj

Uganke.

Rešitev ugank priobčenih zadnjič:

1) osel — ore! ; 2) prvi in drugi sin dobita vsak po dva polna soda; enega polpolnega in dva prazna. Tretji sin pa dobi enega polnega, tri polpolne in enega praznega. Tako ima vsak jednako število sodov in jednako mero vina.

Prav je rešil obe uganki samo J. v. R., ki se je pa odpovedal darilo v prid lista.

Nove uganke.

1) Oče ima pet sinov, a vsak teh sinov eno sestro. Koliko otrok ima ta oče?

2) Katera pijača je najmočnejša in zakaj?

3) Šest dni obleka je njegova b la
a črna sedmi dan, ko več ne dela.

(Števo Erman.)

Čas zglasitve za darilo do 23. t. m

Listnica uredništva.

Lj. B. Pesen bo dobra in pride na vrsto, ko bo bliže pomlad. — Dpisnikom iz Kozjega in Črnega vrha: Žal nam je premankalo prostora, pride prihodnjič. Rečica Nemec. Sprejeto, pride na vrsto.